

Notat

1. september 2020

Kriterier for fordeling af rådighedsbeløbet for grammofonplader m.v. gældende fra 2020

Udvalget til fordeling af rådighedsbeløb for grammofonplader mv. fordeler i henhold til §§ 21-24 i bekendtgørelse nr. 288 af 14. marts 2015 om biblioteksafgift (i det følgende kaldt bekendtgørelsen) det på finansloven fastsatte rådighedsbeløb.

Udvalget har gennem en mangeårig praksis fastlagt kriterier for fordelingen af rådighedsbeløbet og fastlagt hvilket materiale, der er omfattet af ordningen. Dette sammenfattes i notatet, der løbende opdateres i takt med, at udvalget vedtager ændringer i eller supplerer af kriterierne.

Af bekendtgørelsens § 22 fremgår følgende vedrørende kriterierne:

”Beløbet fordeles efter et skøn over de berettigedes kvantitative repræsentation i bibliotekerne med grammofonplader m.v. Andre generelle kriterier kan indgå ved afgørelsen.”

Under punkt 1 beskrives kriterierne for pointberegningen. Under punkt 2 beskrives beregningen af pointværdi og rådighedsbeløb. Under punkt 3 beskrives det materiale, der er omfattet eller ikke er omfattet af ordningen.

1. Kriterierne for pointberegningen

Pointberegningen fastlægges ud fra følgende tre kriterier:

- 1) Ansøgerens rolle i det enkelte værk (kunstnerkategori)
- 2) Kunstneres forholdsmæssige medvirken på værket
- 3) Værkets udbredelse

Disse tre kriterier beskrives nedenfor.

1.1. Kunstnerkategorier

Skabende kunstnere:

<u>Kategori</u>	<u>Point</u>
Komponist	10
Arrangør	2
Forfatter	10
Oversætter	4
Kollektiv	10

Ved *komponist* forstås en person, der har komponeret værket.

Ved *arrangør* forstås en person, der har arrangeret værket. En komponist kan ikke samtidig være arrangør. Som hovedregel tildeles arrangørstatus i det omfang, det fremgår af katalogiseringen.

Ved *forfatter* forstås en person, der har forfattet værkets tekst.

Ved *oversætter* forstås en person, der har oversat værkets tekst fra et sprog til et andet.

Ved *kollektiv* forstås et kollektiv på 18 personer eller mere, der i fællesskab har komponeret, arrangeret, forfattet eller oversat værket.

Producere og idémagere har ikke karakter af skabende eller udøvende kunstnere og kan ikke modtage rådighedsbeløb.

Udøvende kunstnere:

<u>Kategori</u>	<u>Point</u>
Musiker/sanger/skuespiller	4
Solist	8
Dirigent/kapelmester	8
Oplæser/Indlæser	6
Kollektiv	10

Ved *musiker* forstås en person, der spiller musik på fonogrammet, typisk et musikinstrument. En person, der akkompagnere en solist har status af musiker.

Ved *sanger* forstås en person, der synger på fonogrammet uden at være solist. Kormedlemmer har status af sangere.

Ved *skuespiller* forstås en person, der synger eller taler på fonogrammet uden at være solist.

Ved *solist* forstås veldefinerede hovedudøvere, f.eks. solist med større ensemble eller solist i større forestillinger som musicals og operaer.

Ved *dirigent/kapelmester* forstås en musikalsk leder af et større ensemble som f.eks. et big band, et symfoniorkester, et kor mm. Kun én person kan have status som dirigent/kapelmester pr. fonogram.

Ved *oplæser/indlæser* forstås en person, der oplæser eller indlæser værket.

Ved *kollektiv* forstås et kollektiv på 18 personer eller mere, der i fællesskab udøver en af de funktioner, der udøves af en af ovenstående kunstnerkategorier.

Producere og idémagere har ikke karakter af skabende eller udøvende kunstnere og kan ikke modtage rådighedsbeløb.

1.2. Kunstneres forholdsmæssige medvirken på værket

Kunstnerkategoriens point multipliceres med en faktor udregnet i forhold til, hvor stor en del af værket kunstneren har bidraget til (for skabende kunstnere) eller medvirket på (for udøvende kunstnere).

Har kunstneren bidraget til/medvirket på hele værket, er multiplikationsfaktoren 1. Har kunstneren bidraget til/medvirket på f.eks. halvdelen af værket, er multiplikationsfaktoren 0,5.

Hvis en musiker f.eks. har medvirket på et helt fonogram, kan man angive dette, selvom andre musikere også har medvirket på hele fonogrammet. Har en komponist eksempelvis tilsvarende komponeret alt, er multiplikationsfaktoren 1. Har en gruppe på fire personer skrevet al musikken i samarbejde, kan de enkelte medlemmer kun søge som komponister på op til ca. $\frac{1}{4}$, dvs. med en multiplikationsfaktor på 0,25.

Store forestillinger med et stort antal udøvende enkeltpersoner berettiger ikke til rådighedsbeløbet, hvis det enkelte bidrag udgør mindre end 5 % af det samlede værk.

1.3. Værkets udbredelse

Kunstnerkategoriens point multipliceres også med en faktor efter værkets udbredelse.

<u>Antal biblioteker, der råder over titlen</u>	<u>Multiplikationsfaktor</u>
0 (ingen udbredelse)	0,0
1 – 4 (lille udbredelse)	0,1
5 - 19 (nogen udbredelse)	0,5
20 - (stor udbredelse)	1,0

Kriterierne bevirker, at også mindre udbredte værker kan få andel i rådighedsbeløbet. Udbredelsen beror på et skøn foretaget af de sagkyndige konsulenter.

1.4. Eksempler på pointberegning

De tre kriterier (kunstnerkategorien, kunstnerens forholdsvise medvirken på fonogrammet og fonogrammets udbredelse) indgår alle ved beregningen af rådighedsbeløb.

Beregningen er illustreret ved de viste eksempler nedenfor.

Eksempel 1:

En komponist har alene komponeret et fonogram, som har stor udbredelse i bibliotekerne.

Kunstneren bliver beregnet således:

- 1) Antal point som skabende komponist: 10 point
- 2) Faktor for medvirkningsandel: 1
- 3) Udbredelsesfaktor: 1

Antallet af point udgør: $10 * 1 * 1 = 10$ point.

Eksempel 2:

En forfatter har sammen med en anden forfatter skrevet et fonogram, som har nogen udbredelse i bibliotekerne.

Kunstneren bliver beregnet således:

- 1) Antal point som skabende forfatter: 10 point
- 2) Faktor for medvirkningsandel: 0,5
- 3) Udbredelsesfaktor: 0,5

Antallet af point udgør: $10 * 0,5 * 0,5 = 2,5$ point.

Eksempel 3:

En musiker har medvirket på en fjerdedel af et fonogram, som har lille udbredelse i bibliotekerne.

Kunstneren bliver beregnet således:

- 1) Antal point som udøvende musiker: 4 point.
- 2) Faktor for medvirkningsandel: 0,25
- 3) Udbredelsesfaktor: 0,1

Antallet af point udgør: $4 * 0,25 * 0,1 = 0,1$ point.

2. Beregning af pointværdi og rådighedsbeløb

Det følger af bekendtgørelsen, at rådighedsbeløbet deles i to lige store dele mellem de skabende og de udøvende kunstnere.

De opnåede antal point, jf. ovenfor, som de enkelte ansøgere har opnået for hver enkelt fonogramtitel, lægges sammen for henholdsvis alle skabende og for alle udøvende kunstnere og divideres op i årets bevilling for henholdsvis skabende og udøvende kunstnere. Dette giver to pointværdier, som derefter ganges med den enkelte ansøgerens samlede antal point som henholdsvis skabende og udøvende kunstner. Denne sum udgør ansøgers *rådighedsbeløb*.

Der er vedtaget en administrativ bundgrænse på kr. 249,99, ligesom der kun udbetales i hele hundrede kroner.

Udgør det beregnede rådighedsbeløb for en ansøger kr. 248,50, udbetales beløbet efter udvalgets praksis ikke. Udgør det beregnede beløb kr. 251,25 udbetales kr. 300,00.

Alle beregnede beløb rundes op og ned. Udgør det beregnede beløb eksempelvis kr. 1.437,00, rundes ned til kr. 1.400,00. Udgør det beregnede beløb kr. 1.467,00, udbetales kr. 1.500,00.

3. Omfattede og ikke-omfattede materialer

Ordningen gælder for grammofonplader, cd'ere, mp3'ere, lydbånd og andre lydbærende medier/materialer. Der henvises til bekendtgørelsens § 23.

Cd-rom - Video/dvd mm.: Er ikke omfattet af fonogramafgiften, fordi disse materialer kun kan udlånes fra bibliotekerne med tilladelse fra rettighedshaver(ne), som derved selv har mulighed for at sikre sig økonomisk.

Singler og compilations: Berettiger ikke til andel i rådighedsbeløbet:

Singler: Berettiger ikke til andel i rådighedsbeløbet, hvis bidraget er at finde på anden cd.

Compilations: Disse er at betragte som multiple singler. Dette gælder for singler og compilations, hvis bidrag er at finde på anden cd.

Sammensatte materialer: Disse defineres som noder, bøger eller andet skriftligt materiale eller f.eks. en lydbog - med tilhørende lydmaterialer. Optræder f.eks. som undervisningsmaterialer, men kan også optræde som andre materialer. Tidligere udløste disse materialer pr. definition ikke rådighedsbeløb. Dette er ændret på

udvalgsmødet den 22. juni 2012, så der fra og med fordelingen af rådighedsbeløbet i 2013 kan ydes rådighedsbeløb, hvis musikmaterialet er registreret i DMO (Danske Musikoptagelser).

Genudgivelser: Konsulenterne bad i 1997 om godkendelse af praksis med opdatering af opsamlingsudgivelser på cd'er, idet mange opsamlingsudgivelser ofte dækker over udpluk fra forskellige titler og derfor må vurderes som en ny titel. Det har været nødvendigt, at konsulenterne har beføjelser til at skønne, om og hvornår der er tale om direkte genudgivelse eller en ny samling af gamle titler. Det må i hvert enkelt tilfælde skønnes, om de gamle titler skal slettes. Udvalget har besluttet, at konsulenterne i de enkelte tilfælde skal skønne således, at resultatet bliver det for kunstneren mest fordelagtige.

Mp3'ere: Disse er ikke at betragte som et nyt medie, og allerede tilmeldte værker på cd skal derfor ikke genanmeldes.

Indlæsninger af lydavisere og lydtidsskrifter: Ligesom bidrag til aviser og tidsskrifter berettiger disse ikke til andel i rådighedsbeløbet.